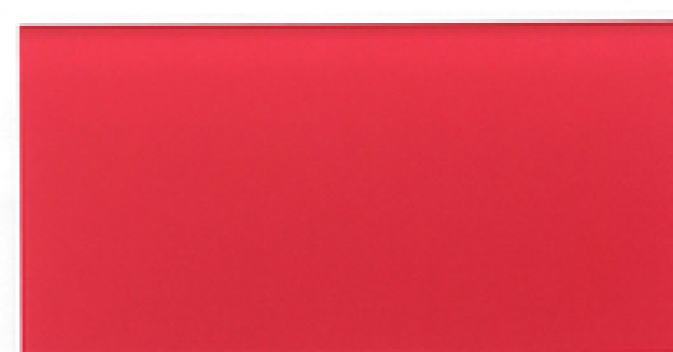

2020

GADA PĀRSKATS

Korupcijas novēršanas un
apkaršanas birojs

Vadības uzruna

Godātais lasītāj!

Atskatoties uz paveikto, ar gandarījumu varu teikt, ka Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam 2020. gads bijis aktīvas, mērķtiecīgas un rezultatīvas darbības gads.

Korupcijas apkarošanas jomā 2020. gads iezīmējās ar Biroja vēsturē pirmo kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīto krimināllietu par ārvalsts amatpersonas iespējamu kukuļošanu. Tas pierāda, ka Birojs spēj sekmīgi izmeklēt ne tikai lokālus, bet arī pārrobežu kukuļošanas gadījumus.

Sākoties Covid-19 pandēmijai, Birojs nekavējoties reaģēja, ieviešot drošības pasākumus un nodrošinot attālinātā darba iespējas. Tādējādi izdevās izvairīties no Covid-19 izplatības Birojā.

2020. gadā likti pamati Biroja kapacitātes stiprināšanai. Sākot ar 2021. gadu, Birojam piešķirtas papildu amata vietas un palielināts atalgojums, lai varētu piesaistīt augsti kvalificētus speciālistus.

Ineta Cīrule

Priekšnieka vietniece
izmeklēšanas darbību
jautājumos

2020. gada rezultāti ir apliecinājums Biroja darba profesionalitātei. No 23 kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtītajām krimināllietām divas bija pret Latvijā reģistrētām juridiskām personām par iespējamu ārvalsts amatpersonu kukuļošanu. Vienā no tām iespējamais kukuļa apmērs pārsniedz 2 milj. eiro. Biroja paveiktā darba apjomu parāda arī krimināllietās notiesāto personu samaksātie naudas sodi 440 000 eiro apmērā un administratīvi sodīto personu valsts budžetā samaksātās soda naudas 21 000 eiro apmērā.

Jēkabs Straume
Priekšnieks

Augstu novērtēju sabiedrības līdzdalību, aktīvi ziņojot par iespējamiem amatpersonu pārkāpumiem. Lai vēl vairāk sekmētu iedzīvotāju proaktīvu iesaistīšanos korupcijas mazināšanā, Birojs uzsāka Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta finansēta projekta "Atbalsts trauksmes celšanas sistēmas izveidei Latvijā" īstenošanu.

Paldies visiem Biroja darbiniekiem par intensīvo un pašizliedzīgo darbu 2020. gadā, par spēju pielāgoties jaunajiem apstākļiem! Mērķu sasniegšana ir process, kas nekad nebeidzas, tāpēc novēlu jums visiem arī turpmāk strādāt kā vienotai komandai, lai virzītos uz galveno mērķi - Latviju bez korupcijas.

Pateicos sadarbības partneriem, partnerdienestiem un iedzīvotājiem par sadarbību 2020. gadā un aicinu uz produktīvu sadarbību arī turpmāk!

Jānis Roze

Priekšnieka vietnieks
operatīvo darbību
jautājumos

2020. gadā Covid-19 pandēmijas ietekmē operatīvās darbības pasākumu veikšana bija liels izaicinājums, bet jāuzsver, ka, ievērojot visus epidemioloģiskās drošības pasākumus, tika izdarīts viss, lai operatīvais darbs turpinātos ierastajā ritmā. Biroja operatīvie darbinieki sniedza svarīgu ieguldījumu kriminālprocesuālajā izmeklēšanā, veicot ne tikai speciālās izmeklēšanas darbības, bet nodrošinot arī analītisko atbalstu. Vēlētos uzsvērt teicamo sadarbību ar partnerdienestiem gan Latvijā, gan ārvalstīs, kas pozitīvi sekmēja informācijas apmaiņu ārkārtējās situācijas laikā.

Satura rādītājs

2 Vadības uzruna

3 Satura rādītājs

4 Par iestādi

5 Rezultāti korupcijas novēršanā un apkarošanā

6 - 10 Kriminālprocesuālā izmeklēšana

11 Valsts amatpersonu darbības kontrole

12 Politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas kontrole

13 Izglītošana, komunikācija un sabiedrības līdzdalība

14 Pretkorupcijas politikas plānošana un starptautiskā sadarbība

15 Personālpolitika un iekšējā kontrole

16 Budžeta līdzekļu izlietojums

17 - 18 Biroja darbības stratēģijas izpilde

Par iestādi

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

(turpmāk – Birojs) ir tiešās pārvaldes iestāde, kas atrodas Ministru kabineta pārraudzībā un pilda Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā noteiktās funkcijas korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā, kā arī kontrolē politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildi un pārbauda, kā tiek ievēroti ierobežojumi priekšvēlēšanu aģitācijai, aģitācijai pirms tautas nobalsošanas, aģitācijai par likuma ierosināšanu un aģitācijai par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu.

Misija

“Mēs vēšamies pret korupciju ar likuma spēku un sabiedrības atbalstu, lai panāktu amatpersonām uzticētās varas godprātīgu izmantošanu valsts un sabiedrības interesēs.”

Prioritātes

Birojs savu darbību plāno atbilstoši iestādes darbības stratēģijā 2020.–2022. gadam izvirzītajām prioritātēm:

- mazināt valsts amatpersonu prettiesiskas rīcības iespējamību ar publiskas personas mantu un finanšu līdzekļiem, t.sk. identificēt un izskaust koruptīvus noziedzīgus nodarījumus publiskas personas institūcijās, veicot mērķtiecīgas darbības šādās prioritārajās jomās:

finanšu sektorā

tiesu varas institūcijās

veselības aprūpē

publiskajos iepirkumos

Biroja struktūra

Biroja priekšniekam pakļauti divi vietnieki. Vietnieka izmeklēšanas darbību jautājumos pārraudzībā ir Kriminālprocesuālo izmeklēšanu pārvalde ar divām izmeklēšanas nodaļām un Administratīvi procesuālo izmeklēšanu pārvalde, kurā ietilpst Politisko organizāciju finansēšanas pārkāpumu izmeklēšanas nodaļa un Administratīvo pārkāpumu izmeklēšanas nodaļa.

Vietnieka operatīvo darbību jautājumos pārraudzībā ir operatīvo darbību pārvalde un operatīvo darbību atbalsta pārvalde ar divām operatīvo darbību nodaļām un divām atbalsta nodaļām.

Biroja priekšniekam pakļauta Stratēģijas pārvalde, kurā ietilpst stratēģiskā analīze, politikas plānošana, informācijas analīze un stratēģiskā komunikācija. Biroja priekšniekam pakļautas arī atsevišķās nodaļas, kuru darbības jomas saistītas ar lietvedību, juridisko un finanšu nodrošinājumu, iekšējo drošību un personāla vadību.

- iespēju robežās katrā Biroja izmeklētajā kriminālprocesā veikt paralēlo finanšu izmeklēšanu, lai identificētu, arestētu un konfiscētu noziedzīgi iegūtus līdzekļus;
- piemērojot jauno politisko organizāciju (partiju) finansēšanas modeli, pilnveidot politisko organizāciju (partiju) finansēšanas uzraudzību;
- stiprināt Biroja kapacitāti cilvēkresursu un materiālo resursu ziņā, uzlabojot un efektīvizējot Biroja analītiskās, operatīvās un izmeklēšanas spējas, novēršot un apkarojot koruptīvus noziedzīgus nodarījumus un kontrolējot politisko organizāciju (partiju) finansēšanas noteikumu izpildi.

Rezultāti korupcijas novēršanā un apkarošanā 2020

39

uzsākti
krimināl-
procesi

21,21 milj. eiro

un 13 nekustamie īpašumi
arestēti krimināllietu
izmeklēšanas laikā

23

krimināl-
vajāšanas
uzsākšanai
nosūtītas
krimināllietas

41

kriminālvajāšanas
uzsākšanai nodota persona

222

uzsāktas
administratīvo
pārkāpumu
lietas

232 457 eiro

pieprasīts atlīdzināt valstij
nodarītos zaudējumus
administratīvajās lietās

22 505 eiro

piemēroti naudas sodi
administratīvo pārkāpumu
lietās

61

izglītošanas
pasākums

6 060

izglītošanas pasākumu
dalībnieki

5 952

saņemti
zvani

1 513

saņemti
iesniegumi

53

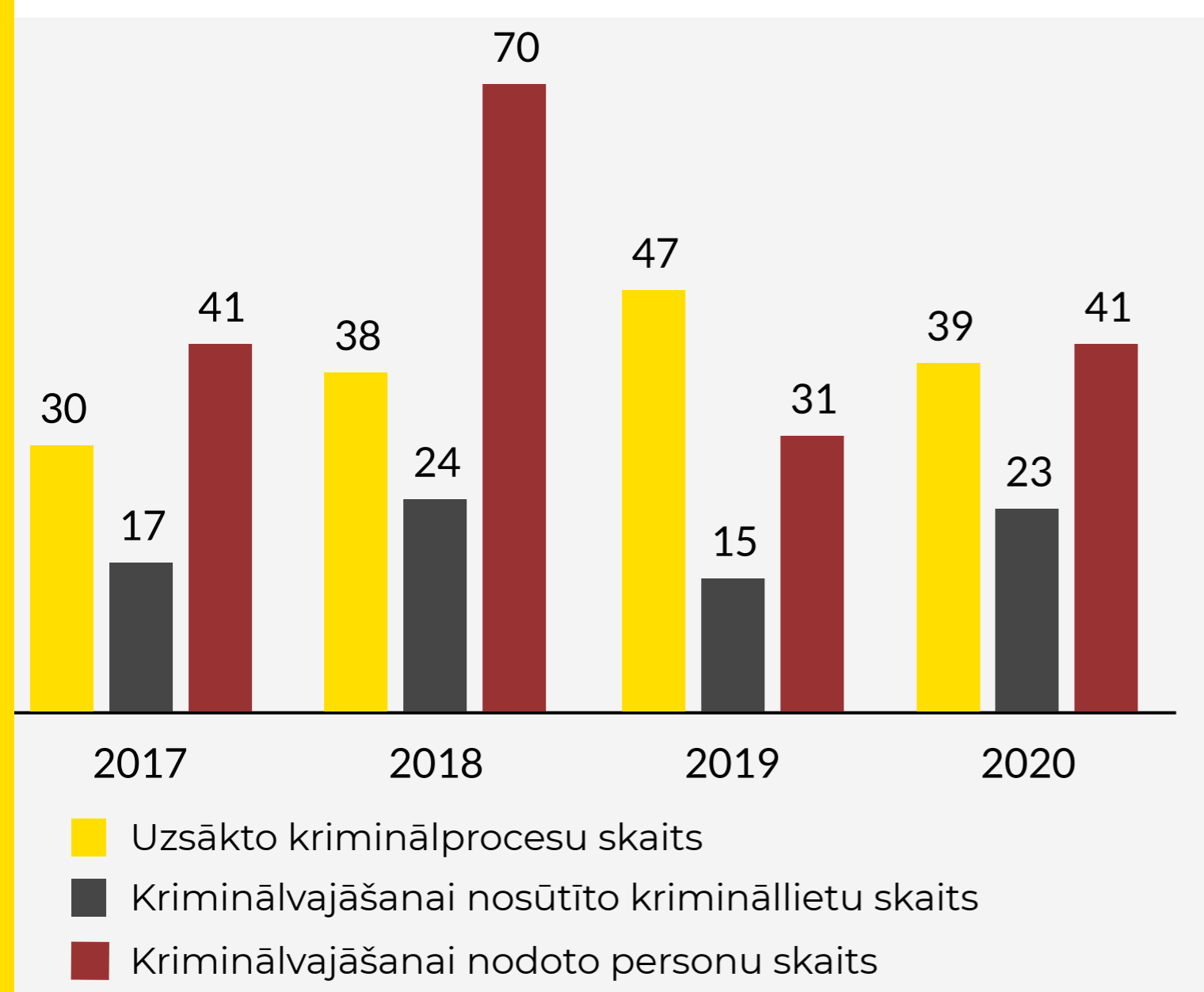
saņemti
trauksmes
cēlēju
iesniegumi

Kriminālprocesuālā izmeklēšana

2020. gadā Birojs **uzsāka 39 kriminālprocesus**. 10 uzsākti pēc Operatīvo darbību pārvaldes sniegtās informācijas, bet četri - izdalīti no lietvedībā esošajiem kriminālprocesiem. Pārējie kriminālprocesi uzsākti pēc informācijas saņemšanas no citiem avotiem.

Pārskata periodā **visvairāk** kriminālprocesi uzsākti saistībā ar **prettiesisku rīcību valsts un pašvaldības institūciju darbībā**.

Pārskata periodā salīdzinājumā ar 2019. gadu saglabājās augsti riski saistībā ar valsts amatpersonu prettiesisku rīcību ar publiskas personas mantu vai finanšu līdzekļiem. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem pārskata periodiem 2020. gadā ievērojami pieaudzis to kriminālprocesu skaits, kas uzsākti pēc Finanšu izlūkošanas dienesta sniegtās informācijas saistībā ar ārvalstu amatpersonu noziedzīgu darbību rezultātā iegūtu līdzekļu legalizāciju. Joprojām augsti korupcijas riski ir publisko iepirkumu jomā. Vienlaikus paaugstināti riski ir institūcijās, kurām deleģēts veikt kontroles, uzraudzības un sodīšanas funkcijas.

Uzsākto kriminālprocesu, kriminālvajāšanai nosūtīto krimināllietu un personu skaits

15

Publiskas personas institūciju darbība

9

Finanšu sektors

7

Tiesībaizsardzības institūciju darbība

6

Publiskie iepirkumi

2

Vispārējā drošība un sabiedriskā kārtība

Ierosināto kriminālprocesu sadalījums pēc jomām (krimināllietu skaits)

23 %

Kukuļņemšana

15 %

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija

15 %

Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana

9 %

Dienesta viltojums

6 %

Kukuļdošana

6 %

Neizpaužamu ziņu izpaušana

6 %

Krāpšana

5 %

Starpniecība kukuļošanā

Biežāk izmeklētie noziedzīgie nodarījumi uzsāktajos kriminālprocesos (%)

Kriminālprocesuālā izmeklēšana

Tiesībaizsardzības institūciju darbība	7	
Publiskas personas institūciju darbība	6	
Vispārējā drošība un sabiedriskā kārtība	4	
Publiskie iepirkumi	3	
Komercedarbība	2	
Eiropas Savienības finansējuma piesaiste	1	

Kriminālvajāšanai nosūtīto kriminālprocesu sadalījums pēc jomām (skaits)

Dienesta viltojums	18 %	
Kukuļdošana	17 %	
Kukuļņemšana	12 %	
Neizpaužamu ziņu izpaušana	8 %	
Krāpšana	7 %	
Stratēģiskas nozīmes preču aprites noteikumu pārkāpšana	7 %	
Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana	5 %	

Biežāk izmeklētie noziedzīgie nodarījumi kriminālvajāšanai nosūtītajās krimināllietās (%)

2020. gadā Birojs kriminālvajāšanas uzsākšanai prokuratūras iestādēm **nosūtīja 23 kriminālprocesus pret 39 fiziskām personām un divām juridiskām personām**. Savukārt 26 Biroja lietvedībā esoši kriminālprocesi izbeigti.

2020. gadā rosināts saukt pie kriminālatbildības vidēji divas personas katrā Biroja izmeklētajā kriminālprocesā. Tas norāda uz to, ka koruptīva noziedzīga nodarījuma plānošanā un izdarīšanā bieži līdzdarbojas un iesaistās vairāk nekā viena persona.

Pārskata periodā 30 % kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīto kriminālprocesu uzsākti 2019. gadā, bet 48 % – 2020. gadā. Tas norāda uz Biroja spējam efektīvi un samērīgā laikposmā veikt izmeklēšanu par iespējamiem koruptīviem noziedzīgiem nodarījumiem.

Viena krimināllieta, kas ierosināta 2019. gadā un nosūtīta prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai 2020. gadā pret juridisko personu par ārvalsts amatpersonas kukuļošanu, jau iztiesāta. Personai piemērota naudas piedziņa 180 minimālo mēnešalgu apmērā, t.i., 77 400 eiro.

Visvairāk personu 2020. gadā rosināts saukt pie kriminālatbildības par dienesta viltojumu, kukuļdošanu, kukuļņemšanu un neizpaužamu ziņu izpaušanu.

No 2020. gadā uzsāktajiem 39 kriminālprocesiem pārskata periodā 11 kriminālprocesi nosūtīti prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai. No tiem seši kriminālprocesi nosūtīti tiesām. Pārskata periodā uzsāktu **kriminālprocesu vidējais izmeklēšanas ilgums Birojā bija pieci mēneši**.

Kriminālprocesuālā izmeklēšana

Arestēti finanšu
līdzekļi (milj. eiro) **21,18**

Arestēti
nekustamie īpašumi **13**

Arestētie finanšu līdzekļi
un manta

Biroja amatpersonas 2020. gadā **izskatīja 341 fizisko un juridisko personu iesniegumu**, izvērtējot informāciju par iespējamiem noziedzīgiem nodarījumiem. Pērn **uzsāktas 137 resoriskās pārbaudes**, un pārbaūžu rezultātā 112 gadījumos pieņemts lēmums atteikt uzsākt kriminālprocesu. Pārējos gadījumos iesniedzējiem sniegtas atbildes vai iesniegumi pārsūtīti atbilstoši kompetencei.

Pārskata periodā Birojā izpildei **saņēmti 34 ārvalstu tiesiskās palīdzības lūgumi** no Mongolijas, Ukrainas, Nīderlandes, Krievijas, Grieķijas, Polijas, Spānijas, Vācijas, Igaunijas, Lihtenšteinas, Moldovas un Rumānijas. 2020. gadā 37 tiesiskās palīdzības lūgumos izpilde ir pabeigta.

Lai nodrošinātu pierādījumu iegūšanu un nostiprināšanu Biroja lietvedībā esošajos kriminālprocesos, 2020. gadā Biroja amatpersonas sagatavoja **28 tiesiskās palīdzības lūgumus nosūtīšanai uz ārvalstīm**. Lielākā daļa no tiesiskās palīdzības lūgumiem sagatavoti nosūtīšanai Eiropas Savienības valstīm.

2020. gadā **Valsts kontrole veica lietderības revīziju** par Biroja pirmstiesas izmeklēšanas darba kvalitāti un konstatēja, ka:

- Birojā ieviesta prakse, ka sarežģītās, valsts intereses īpaši ietekmējošās un iespējamu sabiedrības rezonansi izsaucošās lietās izmeklēšanas struktūrvienību vadītāji pēc savas iniciatīvas dodas pie Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas virsprokurora jau pirms vai uzreiz pēc kriminālprocesa uzsākšanas;
- Birojam turpmākajos gados jāstiprina izmeklētāju izpratne par paralēlo finanšu izmeklēšanu un spēja to veikt.

Kriminālprocesuālā izmeklēšana

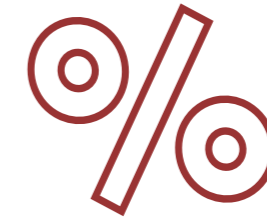
2020. gadā **kriminālvajāšanai nosūtīto** būtiskāko Biroja **kriminālprocesu apraksti**

Klaipēdas apgabala tiesas spriedumā konstatēts, ka fiziska persona, pārstāvot juridiskās personas intereses, kukuļoja valsts uzņēmuma “Klaipēdas valsts jūras ostas direkcija” amatpersonu, lai tā rīkotos juridiskās personas interesēs. Kopsummā

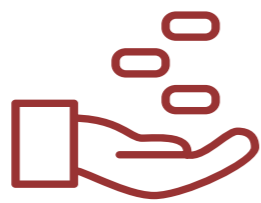
kukuļos samaksāti 5 000 eiro, nodota alkoholisko dzērienu pudele 48 eiro vērtībā un **rokas pulkstenis 5 175 eiro vērtībā**.

Izvērtējot iegūtos pierādījumus, Birojs rosināja uzsākt kriminālvajāšanu pret juridisko personu par kukuļdošanu.

Minskas pilsētas Maskavas rajona tiesas spriedumā konstatēts, ka fiziska persona, pārstāvot juridiskās personas intereses, kukuļoja Baltkrievijas Republikā reģistrētās atklātās akciju sabiedrības “Banku apstrādes centrs” amatpersonu, lai tā rīkotos juridiskās personas interesēs, kopsummā **kukuļos samaksājot 2 262 339,50 eiro**, kas tika noformēti fiktīvu darījumu veidā. Vienlaikus juridiskā persona peļņas un zaudējumu aprēķinos par attiecīgajiem gadiem iekļāva izdevumus saistībā ar fiktīvajiem darījumiem, apzināti samazināja ar uzņēmuma ienākuma nodokli apliekamo ienākumu, **samazinot uzņēmuma ienākuma nodokļa apmēru par 512 741,54 eiro**.

Izvērtējot iegūtos pierādījumus, Birojs rosināja kriminālprocesu nodot Ģenerālprokuratūrai piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanas procesa turpināšanai pret juridisko personu par to, ka uzņēmuma interesēs un nepienācīgas pārraudzības rezultātā izdarīta kukuļdošana lielā apmērā, kā arī izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā.

Latvijas Universitātes valsts amatpersona, būdama iepirkuma komisijas priekšsēdētāja vietniece, iespējams, pieņēma kukuļa piedāvājumu un **kukuli 20 000 eiro** apmērā, noformējot to kā ziedojumu biedrībai par darbībām konkrētu uzņēmēju interesēs. Vienam no uzņēmējiem, kā arī citai iesaistītai fiziskai personai Birojs papildus inkriminē aizliegtu operatīvās darbības pasākumiem paredzētās stratēģiskās nozīmes ierīces glabāšanu.

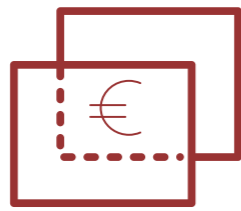
Izvērtējot iegūtos pierādījumus, Birojs rosināja uzsākt kriminālvajāšanu pret vienu personu par kukuļa piedāvājuma un kukuļa pieņemšanu, pret diviem uzņēmējiem – par kukuļa piedāvāšanu un to nodošanu, kā arī pret vienu no minētajiem uzņēmējiem un citu iesaistīto fizisko personu – par aizliegtu operatīvās darbības pasākumiem paredzētās stratēģiskās nozīmes ierīces glabāšanu.

Ķekavas novada domes amatpersona ar fiziskas personas starpniecību no citas fiziskas personas, iespējams, pieprasīja **kukuli 30 000 eiro** apmērā saistībā ar būvprojekta realizāciju. Izvērtējot iegūtos pierādījumus, Birojs rosināja uzsākt kriminālvajāšanu pret vienu personu par kukuļa pieprasīšanu un pret otru personu par starpniecību kukuļošana.

Kriminālprocesuālā izmeklēšana

2020. gadā **kriminālvajāšanai nosūtīto** būtiskāko Biroja **kriminālprocesu apraksti**

Maksātnespējas administrators, kura pārziņā bija administrējamo uzņēmumu finanšu līdzekļi, iespējams, mantkārīgā nolūkā ļaunprātīgi izmantoja dienesta stāvokli, bez pamatojuma izņēma no uzņēmumu bankas kontiem skaidras naudas līdzekļus un nesniedza Maksātnespējas kontroles dienestam dokumentus, kas pamatotu šādas darbības. Iesaistīto uzņēmumu interesēm **radīts 12 809,15 eiro kaitējums**.

Izvērtējot iegūtos pierādījumus, Birojs rosināja uzsākt kriminālvajāšanu pret vienu personu par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu mantkārīgā nolūkā.

Fiziska persona ar starpnieka palīdzību, iespējams, vēlējās nodot valsts amatpersonai **kukuli 150 000 eiro** apmērā, lai amatpersona pieņemtu fiziskās personas pārstāvošam uzņēmumam labvēlīgu lēmumu saistībā ar Kohēzijas fonda projekta līdzekļu piešķiršanu. Starpnieks radīja šķietamību, ka var panākt labvēlīga lēmuma pieņemšanu, un, iespējams, piesavinājās kukulim paredzētos finanšu līdzekļus 150 000 eiro apmērā.

Izvērtējot iegūtos pierādījumus, Birojs rosināja uzsākt kriminālvajāšanu pret vienu personu par kukuļdošanu, savukārt pret otru personu – par kukuļa piesavināšanos.

Fiziska persona citai fiziskai personai **pieprasīja 100 000 eiro**, radot šķietamību, ka tā var veicināt kriminālprocesa izbeigšanu, kas uzsākts pret attiecīgo fizisko personu. Birojs sākotnēji uzsāka kriminālprocesu par iespējamu kukuļa pieprasīšanu, bet izmeklēšanas gaitā krimināllietu pārkvalificēja par krāpšanas mēģinājumu. Tā pati fiziskā persona, uzdodoties par citu personu, iespējams, **izkrāpa 85 000 eiro**, kas tika pārskaitīti uz trešās personas kontu, tādējādi tos legalizējot. Turklāt tā pati fiziska persona, uzdodoties par citu personu, iespējams, mēģināja **izkrāpt 90 000 eiro**.

Izvērtējot iegūtos pierādījumus, Birojs rosināja uzsākt kriminālvajāšanu pret vienu personu par krāpšanu, krāpšanas mēģinājumu un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

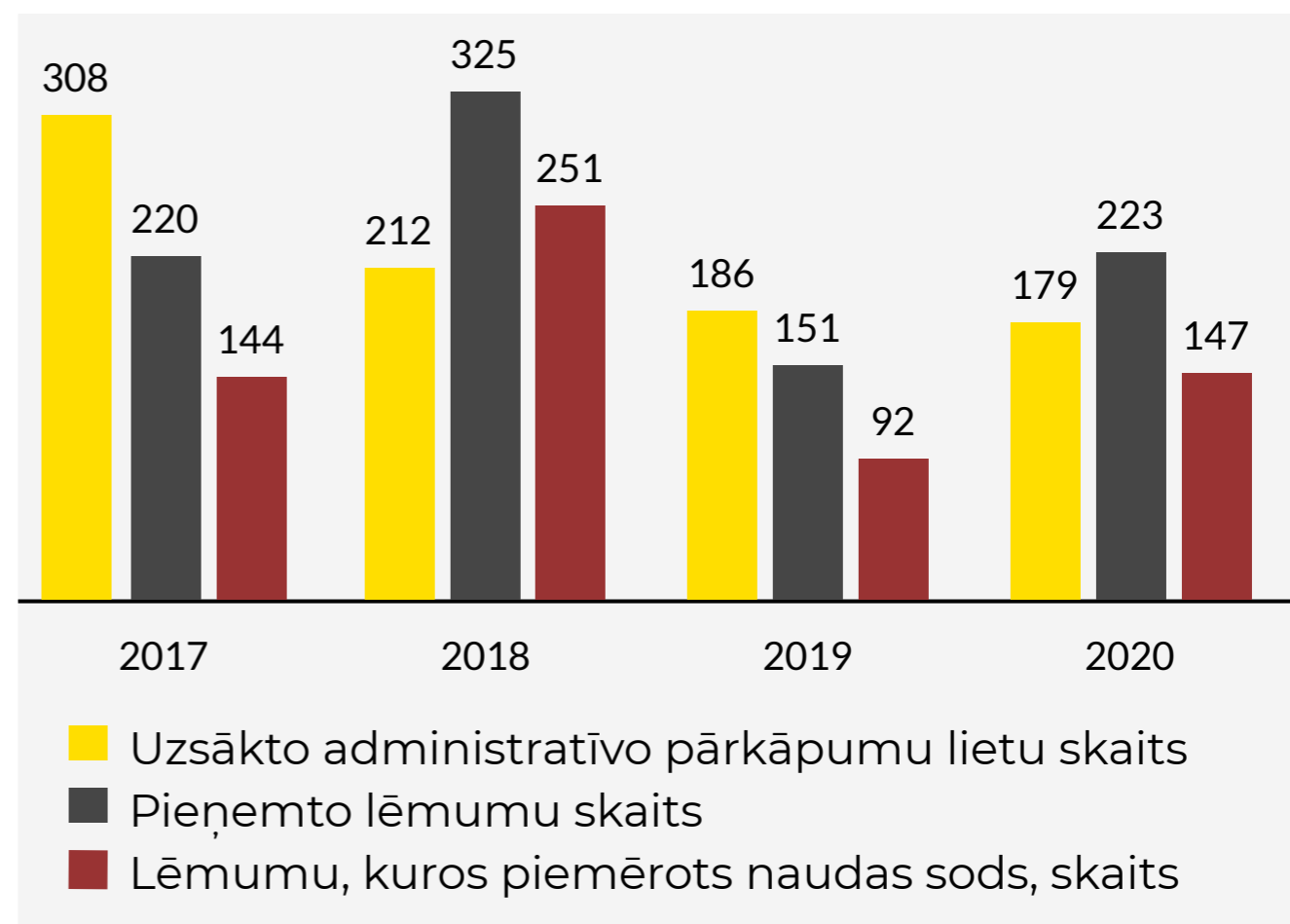

Amerikas Savienoto Valstu pilsonis Valsts policijas amatpersonai, iespējams, piedāvāja **kukuli 50 000 eiro** apmērā par aizturētās personas atbrīvošanu un pierādījumu iznīcināšanu konkrētā kriminālprocesā, tādējādi mēģinot panākt pretlikumīga lēmuma pieņemšanu.

Izvērtējot iegūtos pierādījumus, Birojs rosināja uzsākt kriminālvajāšanu pret vienu personu par iejaukšanos pirmstiesas izmeklēšanā un kukuļa piedāvāšanu.

Valsts amatpersonu darbības kontrole

Birojs 2020. gadā **uzsāka 179 administratīvo pārkāpumu lietas** par likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" (turpmāk - IKNL) valsts amatpersonām noteikto ierobežojumu neievērošanu, kā arī sagatavoja 87 lēmumus par atteikšanos uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā. Iestāde **pieņēma 223 lēmumus administratīvo pārkāpumu lietās.**

Uzsākto lietu skaits un pieņemto lēmumu skaits

Pērn **administratīvi sodītās personas** Biroja priekšniekam **apstrīdēja 14** Administratīvo pārkāpumu izmeklēšanas nodaļas priekšnieka **lēmumus**. Pamatojoties uz saņemtajām sūdzībām, Biroja priekšnieks atcēla trīs Administratīvo pārkāpumu izmeklēšanas nodaļas pieņemtos lēmumus. Sešos gadījumos sodītās personas Biroja priekšnieka lēmumus pārsūdzēja tiesā, trīs gadījumos Biroja priekšnieka lēmumus atstāja spēkā, vienā gadījumā tiesa lietu izbeidza, savukārt divās lietās tiesvedība turpinās.

Sodītas valsts amatpersonas	147	
Piemēroti naudas sodi (eiro)	16 640	
Atmaksāti līdzekļi valsts budžetā (eiro)	41 276	
Mutvārdu aizrādījumi	64	

Piemērotie sodi

Pārskata periodā Biroja Administratīvo pārkāpumu izmeklēšanas nodaļa **uzsāka 461**, savukārt **pabeidza 462 resoriskās pārbaudes**, kas salīdzinājumā ar 2019. gadu ir nemainīgs līmenis.

Izskatot iesniegumus un sūdzības par valsts amatpersonu iespējamo darbību interešu konflikta situācijā, vienlaicīgi pārbaudīta šo valsts amatpersonu deklarācijās norādītā informācija, lai konstatētu, vai valsts amatpersonas ievērojušas IKNL noteiktos ierobežojumus, aizliegumus un pienākumus. Kopumā **pārbaudītas 453 valsts amatpersonas, izvērtējot 680 valsts amatpersonas deklarācijās** norādītās ziņas.

Pamatojoties uz Biroja pieņemtajiem lēmumiem administratīvo pārkāpumu lietās, 134 valsts amatpersonas 2020. gadā valsts budžetā iemaksājušas **naudas sodus 14 406,14 eiro** apmērā. Tas ir par 40 % vairāk nekā 2019. gadā.

Pieņemto lēmumu sadalījums pēc izdarītā pārkāpuma veida (%)

Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas kontrole

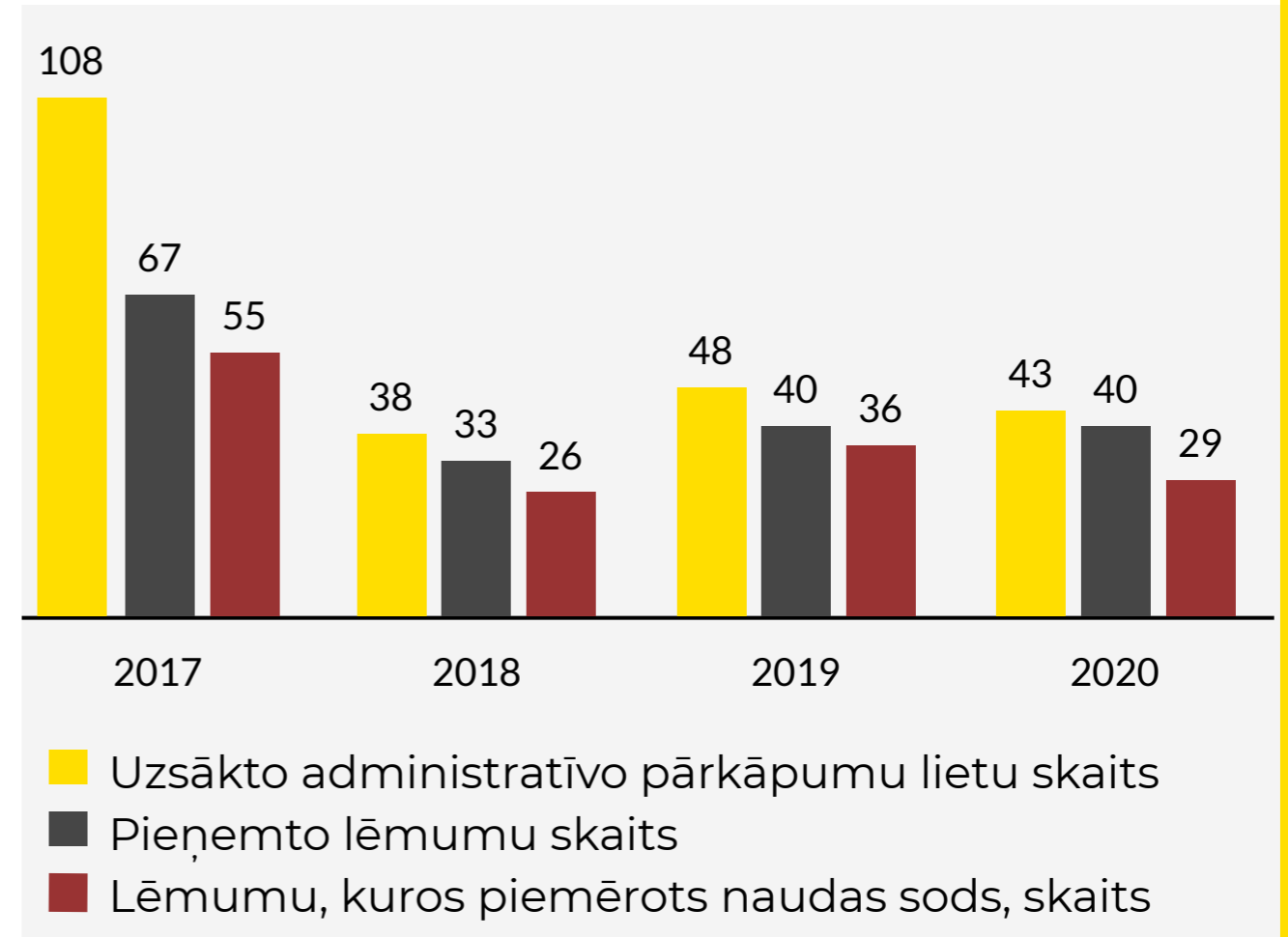
2020. gada 29. augustā norisinājās Rīgas domes ārkārtas vēlēšanas, tādēļ pārskata periodā viens no Biroja prioritāriem uzdevumiem bija nodrošināt priekšvēlēšanu izdevumu apmēra un priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumu ievērošanas kontroli. Biroja amatpersonas apstrādāja **818 saņemtos paziņojumus par noslēgtajiem līgumiem** par priekšvēlēšanu aģitācijas izvietojumu, labdarības un sponsorēšanas pasākumiem, kā arī **155 paziņojumus par reklāmas izcenojumiem pirms vēlēšanām**.

Paziņojumi Elektronisko datu ievades sistēmā	5398	
Partijām veikto ziedojumu apmērs (eiro)	548 262	
Partijām iemaksāto biedru naudas apmērs (eiro)	137 298	
Piemērotie sodi (eiro)	5865	
Līdzekļu atmaksas valsts budžetā (eiro)	191 180	

Statistika par politisko organizāciju (partiju) finansēšanas uzraudzību

2020. gadā Birojs **uzsāka 86 un pabeidza 90 resoriskās pārbaudes**. Vidējais resoriskās pārbaudes ilgums bija 99 kalendārās dienas. Papildus **sniegti 95 skaidrojumi** par Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā un Priekšvēlēšanu aģitācijas likumā ietverto regulējumu.

2020. gadā politiskās organizācijas (partijas) un citas juridiskās un fiziskās personas atbilstoši Biroja pieņemtajiem lēmumiem **atmaksājušas valsts budžetā pretlikumīgi saņemto finansējumu 162 506,72 eiro** apmērā un piemērotos **naudas sodus 6565,23 eiro** apmērā.

Uzsākto lietu skaits un pieņemto lēmumu skaits

2020. gadā **11 gadījumos administratīvi sodītās personas apstrīdēja** Biroja priekšniekam Politisko organizāciju finansēšanas pārkāpumu izmeklēšanas nodaļas priekšnieka **lēmumus**. Pamatojoties uz saņemtajām sūdzībām, Biroja priekšnieks atcēla vienu lēmumu. Septiņos gadījumos administratīvi sodītās personas Biroja priekšnieka lēmumus pārsūdzēja tiesā. Trīs gadījumos tiesa Biroja priekšnieka lēmumus atstāja spēkā, kamēr četras lietas tiesā vēl netika izskatītas.

2020. gada 1. janvārī **stājās spēkā grozījumi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā**, ar kuriem ieviests jauns valsts budžeta finansējuma piešķiršanas modelis politiskajām organizācijām (partijām). Vienlaikus grozījumi nosaka papildu ierobežojumus un nosacījumus attiecībā uz politisko organizāciju (partiju) finansējumu un tā apmēru.

Atbilstoši grozījumiem Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā 2020. gadā tika pārrēķināts un **izmaksāts valsts budžeta finansējums desmit politiskajām organizācijām (partijām) vai to apvienībām 4 525 352,75 eiro apmērā**.

Izglītošana, komunikācija un sabiedrības līdzdalība

2020. gadā par pretkorupcijas, interešu konflikta novēršanas, publiskās pārvaldes ētikas, iekšējās kontroles korupcijas risku novēršanas un pretkorupcijas pasākumu plānu izstrādes jautājumiem **Biroja amatpersonas organizēja 61 izglītojošu pasākumu, kopumā aptverot 6060 personu lielu auditoriju.** Ņemot vērā Covid-19 pandēmijas ietekmi uz klātienes apmācībām, lielākā daļa semināru notika attālināti. Lai arī salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem samazinājies organizēto semināru skaits, tiešsaistes iespēju dēļ apmācīto personu skaits pārskata periodā nav būtiski samazinājies.

Pārskata periodā vairākas institūcijas izteica vēlmi pašiem nodrošināt nodarbināto zināšanu pārbaudi interešu konflikta un korupcijas novēršanas jautājumos. Birojs interesentus nodrošināja ar testa jautājumiem, no kuriem institūcijas var veidot tieši savai specifikai atbilstošus zināšanu pārbaudes testus.

Birojs kā Valsts administrācijas skolas īstenotā Eiropas struktūrfondu projekta “Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā” sadarbības partneris aktīvi iesaistījās dažādu kursu satura veidošanā, sniedzot iniciatīvas un viedokli gan par tiesībaizsardzības iestādēs nodarbinātajiem nepieciešamo kursu saturu specializēto mācību ietvaros, gan arī par Biroja kompetences jautājumiem, kurus nepieciešams iekļaut t.s. pamata apmācībās.

2020. gadā Birojs piedalījās vairākos sabiedrisko attiecību pasākumos – Valsts kancelejas preses konferencē par Trauksmes celšanas likuma darbības rezultātiem 2019. gadā, Valsts kancelejas konferencē “Trauksmes celšana nākamais līmenis”, sarunu festivālā “LAMPA”, kā arī Rīgas domes Starptautiskajai pretkorupcijas dienai veltītā pasākumā.

33

Interešu konflikta novēršana un valsts amatpersonu profesionālā ētika

9

Korupcijas novēršanas pamatjautājumi

7

Korupcijas riski publiskajos iepirkumos

6

Iekšējās kontroles pasākumi korupcijas risku novēršanai, pretkorupcijas plānu izstrāde

6

Citi informatīvie pasākumi

Izglītošanas pasākumu skaits

2020. gadā Birojs organizēja **Starptautiskajai pretkorupcijas dienai veltītu pasākumu “4K”**, kuru tiešsaistē vēroja vairāk nekā 700 skatītāju. Pasākumā augsta līmeņa eksperti diskutēja par organizāciju iekšējās pretkorupcijas kontroles sistēmas būtisko lomu korupcijas risku novēršanā valsts un pašvaldību izsludinātajos konkursos.

Lai informētu sabiedrību par korupcijas attīstības tendencēm, atklātajiem korupcijas gadījumiem, Rīgas domes ārkārtas vēlēšanām, kā arī par pasākumiem korupcijas novēršanā un apkarošanā, pārskata periodā Birojs sniedza 450 atbildes uz plašsaziņas līdzekļu pārstāvju uzdotajiem jautājumiem, sagatavoja 50 preses relīzes, kā arī pilnveidoja komunikāciju digitālajā vidē.

2020. gadā organizētas **divas Sabiedriski konsultatīvās padomes sēdes**, lai pārrunātu Biroja darbības rezultātus un plānotās aktivitātes, iestādes kapacitātes stiprināšanu, Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņu 2015.–2020. gadam izpildi un jaunā Korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumu plāna 2021.–2023. gadam izstrādi.

Pretkorupcijas politikas plānošana un starptautiskā sadarbība

2020. gadā Ministru kabinets apstiprināja informatīvo ziņojumu “Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņu 2015.–2020. gadam īstenošanas 2015.–2018. gadā starpposma novērtējumu”. Vienlaikus Birojs **uzsāka Korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumu plāna 2021.-2023. gadam izstrādi**, kuras gaitā 34 institūcijas sniedza 204 priekšlikumus.

Pārskata periodā, saņemot informāciju no 2077 publiskas personas institūcijām, Birojs **sagatavoja informatīvo ziņojumu “Par iekšējās pretkorupcijas kontroles sistēmas novērtējumu publiskas personas institūcijās”**, konstatējot, ka 1650 institūcijās ir izstrādāts pretkorupcijas pasākumu plāns. Analizējot publiskas personas institūciju sniegtos datus, secināts, ka korupcijas risku identificēšana institūcijās nereti ir formāla.

2020. gadā Birojs turpināja darbu, lai administratīvās atbildības regulējuma reformas ietvaros pārnestu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā ietvertos administratīvos sodus uz nozaru normatīvajiem aktiem. Vienlaikus Birojs sniedza priekšlikumus noteikt iestādes kompetenci administratīvo pārkāpumu procesā arī likumā “Par grāmatvedību” un Administratīvo sodu likumā par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā, kuri guva Saeimas atbalstu. Minētās reformas ietvaros Birojs rosināja par politisko organizāciju (partiju) pārkāpumiem pie administratīvās atbildības saukt valdes locekļus, kā arī palielināt naudas sodus par priekšvēlēšanu aģitācijas kārtības pārkāpšanu vai priekšvēlēšanu aģitācijai noteikto ierobežojumu neievērošanu. Minētie priekšlikumi netika atbalstīti.

Pārskata periodā Birojs sagatavoja trīs informatīvo ziņojumu projektus un 13 tiesību aktu projektus. Turklāt Birojs **veica iespējamo korupcijas risku analīzi 1119 Valsts sekretāru sanāksmei pieteiktajos tiesību aktu projektos**, kā rezultātā **sniedza 48 atzinumus, izteica 47 iebildumus un 23 priekšlikumus**.

Birojs aktīvi turpināja darbu pie **OECD** (Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija) Kukuļošanas darba grupas 3. fāzes novērtējumā **izteikto rekomendāciju ieviešanas**, nosakot par prioritātēm ārvalstu amatpersonu kukuļošanas izmeklēšanu un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas izmeklēšanu.

2020. gada augustā noslēgts līgums par Kopīgas izmeklēšanas grupas izveidi ar Čehiju, kas ir nozīmīgs rīks, lai organizētu starptautiski koordinētas aktivitātes, paātrinot informācijas apmaiņu, apjomīgu un sarežģītu ekonomisko noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā.

2020. gada oktobra plenārsēdē **GRECO** (Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupa) **izskatīja divus ziņojumus** attiecībā uz korupcijas novēršanu Latvijā un pieņēma lēmumu noslēgt Ceturto novērtēšanas kārtu, novērtējot administratīvās imunitātes atcelšanu tiesnešiem un prokuroriem. Vienlaikus GRECO norādīja, ka Latvijai jāturpina darbs pie Saeimas iekšējās integritātes mehānismu izveides un stiprināšanas. Otrs no pieņemtajiem ziņojumiem attiecas uz Piekto novērtēšanas kārtu, kuras ietvaros Latvija pilnībā vai daļēji izpildījusi 14 no 17 izteiktajām rekomendācijām par korupcijas novēršanu augstākajās izpildvaras funkcijās un tiesībsardzības iestādēs.

Pārskata periodā ar pašnovērtējuma anketas aizpildīšanu uzsākts **ANO** (Apvienoto Nāciju organizācija) **Pretkorupcijas konvencijas Otrais novērtēšanas cikls**, kurā tiek vērtēta dalībvalstu atbilstība II nodaļas “Preventīvie pasākumi” un V nodaļas “Līdzekļu atgūšana” prasībām.

2020. gadā Biroja pārstāvji piedalījās OECD Kukuļošanas darba grupas īstenotajās novērtēšanas vizītēs Kostarikā un Slovēnijā, kā arī GRECO izteikto rekomendāciju ieviešanas progresa vērtēšanā Horvātijā un Islandē.

Personālpolitika un iekšējā kontrole

2020. gada 31. decembrī no Biroja 152 štata vietām bija **aizpildītas 137 štata vietas**. Birojs nodarbina 57 vīriešus un 80 sievietes. Pārskata periodā Birojā dienesta tiesiskās attiecības nodibināja 10 amatpersonas, bet dienesta attiecības izbeidza astoņas amatpersonas.

Lielākai daļai Birojā nodarbināto ir augstākā izglītība, savukārt pieciem Biroja darbiniekiem ir vidējā profesionālā izglītība.

2020. gada 17. decembrī publicēti grozījumi Ministru kabineta 2013. gada 29. janvāra noteikumos Nr. 66 "Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu un tās noteikšanas kārtību", kā arī grozīts "Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likums", kas stājās spēkā 2021. gada 1. janvārī, papildinot to ar Biroja amatpersonu mēnešalgas noteikšanas kārtību. Pieņemto grozījumu rezultātā veiktas izmaiņas Biroja amatpersonu un darbinieku darba samaksas un tās noteikšanas kārtībā.

Biroja amatpersonas 2020. gadā piedalījās 29 konferencēs, semināros, mācību un kvalifikācijas celšanas pasākumos par korupcijas novēršanu un apkarošanu, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, interešu konfliktu, iepirkumiem un citām aktuālām tēmām.

Lai nodrošinātu Biroja pārstāvību konferencēs, starpinstitūciju un ārvalstu institūciju darba grupās, kā arī pieredzes apmaiņas braucienos, Biroja amatpersonas devās komandējumos Latvijā un uz ārvalstīm.

Biroja amatpersonas regulāri informētas par aktualitātēm Covid-19 jautājumos, koordinējot un organizējot drošības pasākumus slimības izplatības novēršanai un mazināšanai.

80 Birojā nodarbinātas sievietes

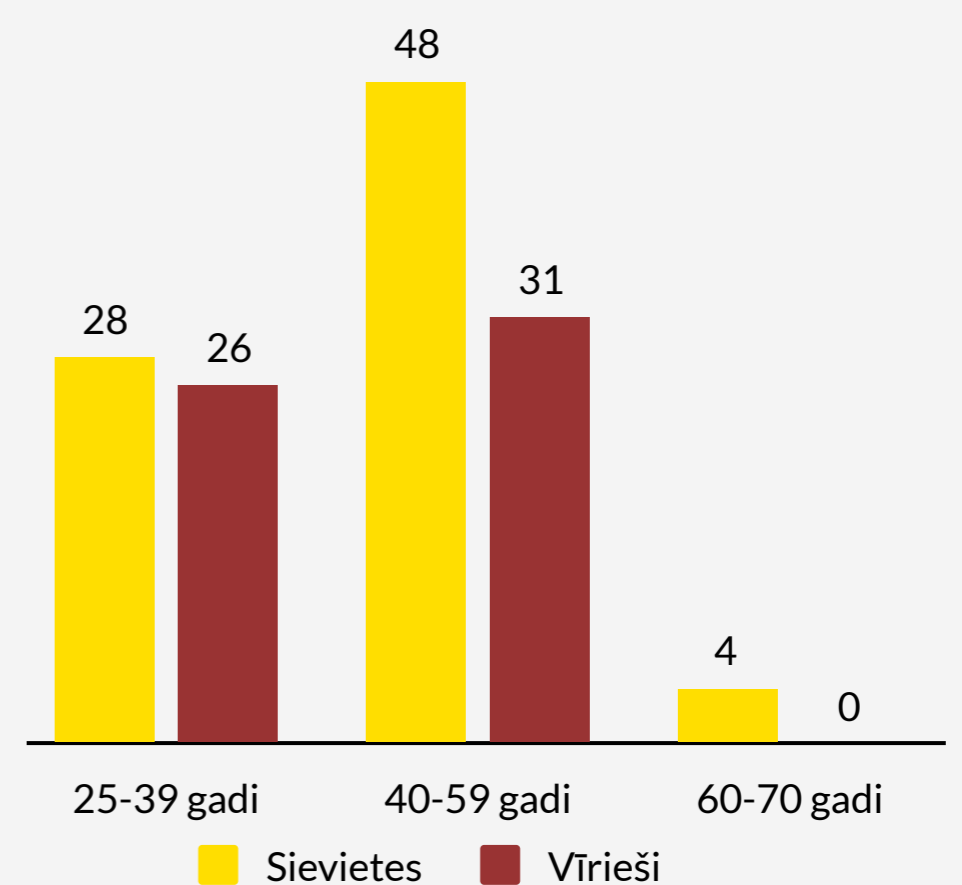
57 Birojā nodarbināti vīrieši

10 Amatpersonas nodibināja dienesta attiecības ar Biroju

8 Amatpersonas izbeidza dienesta attiecības ar Biroju

Birojā nodarbinātās amatpersonas

Sadarbībā ar Slimību profilakses un kontroles centru organizētas Covid-19 testu pārbaudes Biroja darbiniekiem.

2020. gadā Birojā veikti **trīs iekšējie auditi** par juridisko atbalstu, resoriskām pārbaudēm, administratīvo lietvedību un operatīvo darbību. Lai veiktu atsevišķus uzlabojumus, auditu rezultātā Biroja struktūrvienībām izteikti 14 ieteikumi, no kuriem līdz 2020. gada beigām ieviesti 12. Pārskata periodā ieviesti pieci ieteikumi no iepriekšējo periodu auditiem.

Veikto auditu rezultātā konstatēts, ka iekšējā kontroles sistēma darbojas pietiekami efektīvi, lai nodrošinātu Biroja risku vadības, kontroles un pārvaldības pasākumu īstenošanu.

Budžeta līdzekļu izlietojums

Birojam darbības nodrošināšanai 2020. gadā piešķirts **valsts budžeta finansējums 6 659 367 eiro**, kā arī jauna **politisko organizāciju (partiju) finansēšanas modeļa ieviešanai** apstiprināti prioritārie pasākumi **4 582 131 eiro** apmērā.

Papildus Birojs saņēma finansējumu no Tieslietu ministrijas pamatbudžeta programmas "Noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijas fonds" 214 464 eiro apmērā, lai nodrošinātu Biroja sevišķā veidā veicamo operatīvo izstrāžu darbības efektīvizēšanu,

kapacitātes stiprināšanu un paralēlās finanšu izmeklēšanas veikšanu.

Lai uzsāktu Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2014.–2021. gada perioda programmas "Starptautiskā policijas sadarbība un noziedzības apkarošana" ietvaros atstiprinātā projekta "Atbalsts trauksmes celšanas sistēmas izveidei Latvijā" īstenošanu, Birojs gada beigās saņēma papildu finansējumu 64 308 eiro apmērā.

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	2019. gadā (faktiskā izpilde, eiro)	2020. gadā	
			apstiprināts likumā (eiro)	faktiskā izpilde (eiro)
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	6 451 313	11 241 951	11 241 498
1.1.	dotācijas	6 398 343	11 022 964	11 022 964
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	4 523	4 070
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
1.5.	valsts budžeta transferti	52 970	214 464	214 464
2.	Izdevumi (kopā)	6 462 461	11 249 742	10 995 363*
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	6 249 510	10 645 107	10 523 251
2.1.1.	kārtējie izdevumi	5 610 072	6 104 650	5 989 322
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	631 641	4 531 493	4 525 353
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	7 798	8 964	8 576
2.2.	kapitālie izdevumi	212 951	604 635	472 112

*T.sk. politiskajām organizācijām (partijām) izmaksātais valsts budžeta finansējums 4 525 353 eiro.

Biroja darbības stratēģijas izpilde

Mazināt korupcijas izplatības līmeni

Rezultāts	2018	2019	2020 plāns	2020 izpilde
Uzlabošanas Korupcijas uztveres indekss	58	56	61	57

Latvijā jāturpina pilnveidot korupcijas novēršana un apkarošana, jāstiprina tiesu varas kapacitāte, jāveicina publiskās pārvaldes efektivitāte un caurskatāmība, t.sk. publiskas personas kapitālsabiedrību pārvaldība, ekonomiskās nevienlīdzības mazināšana, kā arī jāvairo sabiedrības neiecietība pret korupciju.

Atklāt un izmeklēt noziedzīgus nodarījumus

Rezultāts	2018	2019	2020 plāns	2020 izpilde
Konstatēti noziedzīgie nodarījumi	131	56	90	65
Biroja uzsāktu kriminālprocesu īpatsvars, kas nosūtīti kriminālvajāšanai un nav izbeigti prokuratūrā	91,7 %	100 %	95 %	100 %
Birojā uzsāktu kriminālprocesu skaits pēc Biroja Operatīvo darbību pārvaldes sniegtās informācijas	17	30	15	10

Birojā 2020. gada 31. decembrī lietvedībā atradās 46 kriminālprocesi, kuru izmeklēšana prasa lielus cilvēkresursus. Kā arī Birojs veic paralēlo finanšu izmeklēšanu katrā kriminālprocesā.

Pārskata periodā prokuratūrā nav izbeigts neviens kriminālprocess, ko Birojs nosūtījis kriminālvajāšanas uzsākšanai, kas atspoguļo augsto izmeklēšanas kvalitāti.

Biroja Operatīvo darbību pārvalde, neskatoties uz Covid-19 pandēmijas ierobežojumiem, sniedza lielu ieguldījumu kriminālprocesu izmeklēšanā, vienlaikus veica operatīvo darbību apjomīgās operatīvās izstrādes lietās.

Biroja darbības stratēģijas izpilde

Pieņemt likumīgus un pamatotus lēmumus politisko partiju finansēšanas kontroles jomā

Rezultāts	2018	2019	2020 plāns	2020 izpilde
Biroja pieņemto lēmumu, kas nav atcelti, īpatsvars	100 %	97,5 %	98 %	97,5 %
Konstatētie pārkāpumi politisko partiju finansēšanā un aģitācijas veikšanā	66	40	25	50

Pārskata periodā Biroja priekšnieks atcēla vienu Politisko organizāciju finansēšanas pārkāpumu izmeklēšanas nodaļas priekšnieka pieņemto lēmumu.

2020. gadā notika Rīgas domes ārkārtas vēlēšanas, kurās Birojs nodrošināja operatīvu priekšvēlēšanu aģitācijas un politisko organizāciju (partiju) finansēšanas uzraudzību.

Pieņemt likumīgus un pamatotus lēmumus valsts amatpersonu darbības kontroles jomā

Rezultāts	2018	2019	2020 plāns	2020 izpilde
Biroja pieņemto lēmumu, kas nav atcelti, īpatsvars	99,08 %	98,68 %	98 %	98,7 %
Biroja pieņemtie lēmumi par IKNL normu pārkāpumiem	325	151	255	223

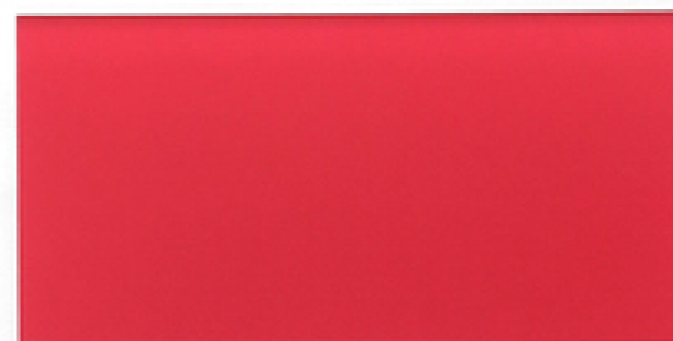
Pārskata periodā Biroja priekšnieks atcēla trīs Administratīvo pārkāpumu izmeklēšanas nodaļas priekšnieka pieņemtos lēmumus.

2020. gadā Birojā saņemto sūdzību un iesniegumu par valsts amatpersonu izdarītajiem pārkāpumiem interešu konflikta novēršanas jomā skaits saglabājās 2019. gada līmenī, tomēr pārskata periodā pieņemto lēmumu skaits ir pieaudzis par 50 %, teju sasniedzot 2020. gada plānoto rezultātīvo rādītāju.

2020

GADA PĀRSKATS

Korupcijas novēršanas un
apkaršanas birojs

Gods pār varu!

Citadeles iela 1, Rīga, LV-1010

Ziņojuma centra tālrunis: 6735 61 61

Bezmaksas uzticības tālrunis: 8000 20 70

knab@knab.gov.lv

www.knab.gov.lv

Mobilā lietotne "Ziņo KNAB"

